

PLANUL DE ACȚIUNI
AL MINISTERULUI PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI (MPRP)
PE ANUL 2018

Planul de acțiuni al MPRP pentru anul 2018 cuprinde implementarea măsurilor din Programul de Guvernare asumate la capitolul *Politici pentru Diaspora*, precum și proiecte și acțiuni proprii inițiate la nivelul instituției, având ca obiectiv promovarea și protejarea drepturilor și intereselor românilor din afara granițelor, preocupare centrală a Ministerului pentru Români de Pretutindeni.

În acest an, acțiunile MPRP se vor concentra asupra marcării Centenarului Marii Uniri, prin celebrarea importanței pe care asociațiile și organizațiile românilor de pretutindeni o au în prezervarea și promovarea identității lingvistice, culturale și spirituale românești, precum și în păstrarea legăturii cu România.

MPRP și-a propus realizarea unor programe și acțiuni care au ca beneficiari românii de pretutindeni, atât prin finanțarea unor proiecte ale mediului asociativ din diaspora (istorică și de mobilitate) și realizarea unor acțiuni proprii dedicate românilor din afara granițelor țării, cuprinse în 7 domenii de finanțare: 1. Centenar 2018, 2. Cultura, 3. Educație, 4. Spiritualitate și Tradiție, 5. Societate Civilă, 6. Mass-Media, 7. Apărarea drepturilor și libertăților românilor. De asemenea, un obiectiv central destinat eficientizării activității constă în îmbunătățirea cadrului legislativ specific.

Aniversarea Centenarului va fi prioritatea tematică, iar **Italia, Marea Britanie, Ucraina, R. Moldova și Peninsula Balcanică** vor fi prioritățile geografice ale MPRP în anul 2018. În **Italia**, situația românilor aflați în diverse situații dificile, generate în principal de abuzuri în muncă, răpiri, sechestrări, s-a aflat în permanenta atenție a MPRP, la inițiativa căruia se are în vedere deschiderea primului Centru de Asistență pentru persoanele vulnerabile la trafic și exploatare prin muncă, în Sudul Italiei. Abordarea MPRP față de românii care locuiesc, învață și muncesc în **Marea Britanie** se derulează în special în contextul generat de *Brexit*. În **Ucraina**, acțiunile MPRP vor fi îndreptate în special în direcția atenuării efectelor prevederilor noii legi a învățământului asupra educației în limba română a copiilor din statul

vecin. În R. Moldova, MPRP are în vedere acțiuni care derivă din specificul comunității românești din acest stat, rezultând din comunitatea de limbă, istorie, cultură și tradiții a populației de pe cele două maluri ale Prutului. În privința etnicilor români din Peninsula Balcanică, în contextul deschis de recunoașterea, de către statul albanez, a comunității de aromâni drept minoritate etnică¹, MPRP are în vedere dinamizarea activității asociațiilor aromânești din regiune, susținerea mass-media în dialect aromân, creșterea numărului de clase-pilot în dialectul aromân, continuarea finanțării grădinițelor și școlilor în dialect aromân, deschiderea unui Centru de Informare al României la Korcea precum și suplimentarea ofertei de tabere și burse pentru vorbitorii dialectului aromân din Grecia, Albania și Macedonia.

Potrivit Legii bugetului de stat pe anul 2018, MPRP i-a fost alocat un buget de 14.700 mii lei pentru finanțarea nerambursabilă a programelor, proiectelor și acțiunilor pentru sprijinirea activității românilor de pretutindeni și a organizațiilor reprezentative ale acestora.

În scopul acordării finanțărilor nerambursabile, MPRP o sesiune de finanțare deschisă pe tot parcursul anului 2018 până la angajarea, în integralitatea sa, a bugetului alocat cu aceasta destinație.

Pentru anul 2018, finanțările nerambursabile se acordă în cadrul următoarelor programe prioritare, conform Programului de Guvernare și al Strategiei naționale privind românii de pretutindeni 2017 - 2020:

1. Programul CENTENAR

În contextul marcării Centenarului, o pondere importantă va reveni proiectelor de celebrare a evenimentului. Obiectivul „Centenarul 2018” va fi abordat prin prisma păstrării și promovării ideii de apartenență la romanitate, promovarea imaginii României și educația tinerei generații în spiritul respectului față de valorile românești.

În acest sens, vor fi sprijinite:

¹ Legea 96/13.10.2017 privind protecția minorităților în Republica Albania, inițiată de Guvernul de la Tirana, prin care Parlamentul Republicii Albania le-a acordat aromânilor statutul oficial de minoritate națională, alături de alte 8 minorități.

- organizarea de conferințe, seminarii, simpozioane, acțiuni culturale etc. având ca temă „Centenarul 2018”;
- sprijinirea acțiunilor de anvergură care să contribuie la promovarea valorilor românești în țările unde există comunități semnificative de români
- accesul la contribuția pe care artiști de origine română din străinătate au avut-o la promovarea culturii românești;

Acțiunile derulate în context Centenar vor fi detaliate în Planul de Acțiuni al MPRP pe 2018.

2. Program pentru păstrarea, dezvoltarea și afirmarea identității românești – CULTURĂ

MPRP va continua programul "Constantin Brâncuși", care are ca scop, pe de o parte, păstrarea, dezvoltarea și afirmarea identității etnice, culturale, religioase și lingvistice a românilor din vecinătate, din emigrație și din diaspora de mobilitate, precum și întărirea legăturilor dintre România și comunitățile românești din afara granițelor țării. În acest sens, MPRP va pune un accent sporit pe promovarea valorilor culturale și spirituale românești, la nivelul opiniei publice din statele de reședință/domiciliu, susținerea tradițiilor și obiceiurilor locale românești, precum și identificarea mai bună și promovarea elitelor românești.

În cursul anului 2017 au fost finanțate 36 de proiecte de acest tip, în valoare totală de 1.300.269 lei.

În cadrul programului, se va urmări:

- realizarea de studii privind patrimoniul comunităților românești;
- organizarea și susținerea activității curente a bibliotecilor românești;
- susținerea afirmării și promovarea artiștilor de origine română din străinătate;
- sprijinirea proiectelor vizând restaurarea și conservarea monumentelor istorice și culturale din afara hotarelor țării;
- organizarea de expoziții de pictură, sculptură, fotografie, spectacole muzicale, reprezentații teatrale susținute de românii de peste graniță, care să promoveze

patrimoniul cultural românesc și să pună în valoare tradițiile și obiceiurile populare românești;

- stimularea implicării personalităților marcante din România și din diaspora în proiecte derulate de asociațiile românilor de peste graniță;
- promovarea, în rândul comunităților de români, a elementelor de simbolistică națională consacrate prin legi interne, precum și a altor sărbători cu încărcătură identitară din calendarul național și tradițional românesc.

3. Program pentru păstrarea, dezvoltarea și afirmarea identității românești – EDUCAȚIE

În anul 2018, în domeniul educației, MPRP își propune continuarea programului „Nicolae Iorga” și extinderea sprijinului financiar acordat inițiativelor educaționale dezvoltate de asociațiile românești din comunitățile istorice și diaspora, în vederea păstrării și afirmării identității lingvistice a românilor de pretutindeni, precum și formarea de noi generații care să reprezinte România și interesele românești în străinătate.

În cursul anului 2017 au fost finanțate 34 de proiecte de acest tip, în valoare totală de 1.385.684 lei.

Realizarea acestor obiective se va face prin:

- sprijinirea procesului de integrare a românilor care își au domiciliul/reședința în străinătate
- actualizarea situației școlarizării în limba maternă a etnicilor români din afara granițelor țării - numărul de ore/școli înființate/desființate de autorități;
- dezvoltarea și extinderea bibliotecilor în instituțiile de învățământ din statele unde există comunități românești semnificative;
- organizarea de cursuri de limbă, cultură și civilizație română în centre universitare și școli din țări cu comunități românești.
- dezvoltarea și modernizarea rețelei de școli, grădinițe, biblioteci și centre culturale în țările cu comunități românești cu accent pus pe comunitățile din vecinătate;

- organizarea de tabere și școli de vară în România pentru copiii și tinerii din comunitățile de români din străinătate;
- continuarea și extinderea programelor de formare a specialiștilor în domeniul diasporei.

4. Program pentru păstrarea, dezvoltarea și afirmarea identității românești – SPIRITUALITATE ȘI TRADIȚIE

În domeniul spiritualității și tradiției, MPRP își propune să păstreze identitatea spirituală și respectarea libertății religioase a românilor de pretutindeni și are în vedere extinderea sprijinului financiar acordat inițiativelor destinate prezervării și promovării identității spirituale românești dezvoltate de asociațiile românești din comunitățile istorice și diaspora în cadrul programului „Andrei Șaguna”. O prioritate o va constitui sprijinirea școlilor parohiale românești din afara granițelor prin continuarea și extinderea programului „Limba română, educație și comunicare”.

În cursul anului 2017 au fost finanțate 3 proiecte de acest tip, în valoare totală de 196,232 lei.

Astfel, se vor susține:

- organizarea în cadrul parohiilor, a evenimentelor tradiționale;
- sprijinirea dezvoltării de acțiuni educaționale în cadrul parohiilor;
- sprijinirea acțiunilor caritabile inițiate de biserici;
- construirea, conservarea, repararea unor biserici în locuri unde există comunități mari de români și aromâni.
- sprijinirea bisericilor românești, indiferent de cultul oficial recunoscut de care aparțin, în derularea de cursuri de limbă și cultură română prin școlile de weekend;
- sprijinirea renovării lăcașelor de cult pentru care nu poate fi obținută finanțare de la Secretariatul de Stat pentru Culte sau de la Patriarhia Română ori alte culte recunoscute legal în România;

- finanțarea de programe și proiecte sociale derulate de unitățile de cult de peste hotare, destinate românilor de peste graniță, de natură să conducă, prin efectul de coagulare a acestora, la creșterea coeziunii comunităților românești și la păstrarea identității acestora.

5. Program pentru păstrarea, dezvoltarea și afirmarea identității românești – MASS-MEDIA

MPRP are în vedere extinderea sprijinului financiar acordat inițiativelor în domeniul mass-media dezvoltate de asociațiile românești din comunitățile istorice și diaspora în cadrul programului „Mihai Eminescu”, în scopul păstrării și afirmării identității culturale a românilor, promovării României și a valorilor comunităților românești, păstrării unor mai bune legături cu țara a românilor care au domiciliul/reședința în străinătate și apărării intereselor comunităților românilor.

În cursul anului 2017 au fost finanțate 37 de proiecte de acest tip, în valoare totală de 1.823.347 lei.

În acest sens se vor susține și se vor extinde:

- sprijinirea funcționării presei de limba română în mediul virtual;
- sprijinirea parteneriatelor între mass-media din țară și mass-media de limba română din străinătate;
- stimularea unui parteneriat stabil și funcțional între posturile naționale de radio și televiziune și mass-media de limbă română din afara granițelor, cu scopul de a promova proiecte comune care vizează păstrarea și afirmarea identității culturale a românilor de pretutindeni și de a cunoaște și mediatiza problemele specifice acestora;
- sprijin pentru înființarea și dezvoltarea de structuri mass-media ale românilor de peste hotare;
- organizarea unor schimburi de experiență și bune practici pentru jurnaliști, ingineri și tehnicieni de radio și televiziune de etnie română din statele aflate în vecinătatea imediată și apropiată sau din emigrația română, în vederea creșterii standardului de profesionalism în rândul angajaților;

- organizarea de stagii de pregătire pentru artiști și organizații culturale care își desfășoară activitatea în comunitățile din afara țării.

6. Program pentru păstrarea, dezvoltarea și afirmarea identității românești – SOCIETATEA CIVILĂ

Societatea civilă va fi sprijinită de către MPRP prin continuarea programului „Dimitrie Gusti”, având ca scop sprijinirea, consolidarea și extinderea mediului asociativ în comunitățile locuite de români și solidaritatea pe care societatea civilă o generează în rândul comunităților de români.

În cursul anului 2017 au fost finanțate 8 proiecte de acest tip, în valoare totală de 371,196 lei.

Aceste obiective vor fi urmărite prin:

- încurajarea inițierii de proiecte de anvergură;
- sprijinirea activității de networking între asociații sau între asociații și autorități;
- susținerea proiectelor și programelor de cunoaștere a drepturilor pe care românii le au în țările de domiciliu/reședință.
- acordarea de asistență pentru înființarea organizațiilor și asociațiilor românilor de pretutindeni, în regiunile unde mediul asociativ este deficitar;
- Încurajarea formării și funcționării rețelelor și comunităților profesionale ale etnicilor români;
- stimularea înființării și organizării de asociații sau departamente în cadrul asociațiilor românești din afara granițelor pentru diverse categorii sociale (tineri, femei etc.) sau profesionale, în vederea consolidării comunităților românești din statele de rezidență;
- sprijinirea inițiativelor mediului asociativ românesc privind situația minorilor și a altor categorii defavorizate;
- asigurarea de consultanță pentru entitățile românilor din vecinătate care intenționează să acceseze proiecte cu finanțare europeană;

- susținerea dezvoltării de rețele create pe baza legăturilor de înfrățire între localități, asigurând o cooperare structurată, intensă și multilaterală între entități administrative din România și din diaspora în care există comunități numeroase de români;
- susținerea colaborării personalităților românești și a organizațiilor reprezentative ale acestora, din afara granițelor țării, în scopul conturării unui cadru adecvat comunicării pe segmente socioprofesionale distincte;

Programe, proiecte și acțiuni proprii

1. Centenar 2018:

1. **Înființarea Muzeului Românilor de Pretutindeni**, constând în constituirea unei platforme online și amenajarea unui muzeu într-un sediu din București - dezvoltarea proiectului de recuperare și promovare a memoriei diasporei românești, cu angrenarea asociațiilor românilor și resurselor academice din străinătate.
2. Programul **"Campioni români în Diaspora"** - în parteneriat cu Ministerul Tineretului și Sportului se vor organiza evenimente pentru românii din diaspora și comunitățile istorice cu participarea unor mari campioni ai sportului românesc.
3. **100 de biblioteci românești în Diaspora** - campanie de distribuire a operelor literare românești - debut în luna martie 2018, cu derulare pe întreg parcursul anului.
4. **Celebrarea Centenarului**, precum și a introducerii mărtișorului în lista reprezentativă UNESCO a patrimoniului imaterial al umanității prin realizarea de **mărtișoare personalizate cu logo-ul „Centenar 100”** - campanie de promovare a simbolului românesc ca parte a patrimoniului imaterial UNESCO, cu elemente de design specific Anului Centenar, acțiune derulată de membrii comunităților de români din afara granițelor și mediul asociativ din diaspora, cu sprijinul misiunilor diplomatice.
5. **Ziua națională a Costumului Popular** - acțiune de distribuire de costume populare către asociațiile din diaspora care au ansambluri folclorice active și recunoscute - eveniment de promovare.

6. **Ziua Universală a lei** - 24 iunie - eveniment de promovare a lei
7. **„Centenar prin înfrățire”**- campanie de înfrățire a județelor din România și sectoarelor Municipiului București cu unități administrativ-teritoriale similare din statele unde există comunități de români, în special în cele istorice
8. **”100 pentru Centenar”** - care urmărește premiarea și promovarea personalităților românești din afara granițelor țării - proiectul presupune identificarea a câte 10 personalități în 10 comunități românești din diaspora și premiarea acestora - proiectul se derulează în lunile iunie și iulie în comunitățile românești din SUA, Israel, Italia, Spania, Grecia, Marea Britanie, Austria, Belgia, Franța și Germania
9. **Taberele ARC Centenar** - tabere de vară și de iarnă pentru elevi și studenți români din diaspora - lunile iulie - august și noiembrie - tematică dedicată anului Centenar. Evenimentul de lansare și semnarea protocolului cu MTS vor avea loc în perioada martie - aprilie 2018
10. **”100 de eseuri pentru 100 de ani”** - concurs de eseuri în limba română dedicat copiilor și adolescenților români din diaspora, cu premiere în data de 31 august, cu ocazia Zilei Limbii Române - 1-31 august.
11. Seria de sinteze **„Civilizația românească”**, care să illustreze marile realizări ale civilizației românești, în parteneriat cu Academia Română.
12. **Itinerar Centenar pentru jurnaliști români din diaspora**, în parteneriat cu agenția de presă AGERPRES - cu participare la evenimentele dedicate Marii Uniri, la Alba-Iulia.
13. Organizarea unui **Flashmob ”Centenar”** în comunitățile românești din afara granițelor țării, eveniment care se va desfășura la aceeași oră în diferite orașe din lume
14. constituirea **Fondului de burse de cercetare ”Nicolae Iorga”**, pentru susținerea doctoranzilor, cercetătorilor și altor categorii de specialiști interesați de problematica românilor de pretutindeni, în parteneriat cu Academia Română. Selecția candidaților va fi inițiată în luna martie 2018, iar cercetarea se va încheia cu publicarea de articole și volume de specialitate.

2. Program pentru păstrarea, dezvoltarea și afirmarea identității românești – CULTURĂ

15. Monitorizarea implementării Planurilor de Activități la nivelul **Centrelor de Informare ale României din Cahul, Bălți (Republica Moldova) și Ismail (Ucraina)**, în parteneriat cu centrele universitare din România (evenimente culturale, cursuri, seminarii centrate pe ideea identității românești).
16. Deschiderea de noi **Centre de Informare al României** - Finalizarea negocierilor și demersurilor legale cu Ministerul Afacerilor Externe și autoritățile ucrainene în vederea operaționalizării **Centrului de informare al României de la Solotvino, Ucraina**. Demararea proiectului de deschidere a unor **Centre similare în Albania și Serbia**.
17. Demararea lucrărilor de restaurare a **Căsuței „Aron Pumnul” din Cernăuți** - Evaluarea cadrului juridic și de reglementare național și internațional, în vederea integrării imobilului în circuitul muzeal și turistic de lungă durată.
18. Creșterea capacității de implementare a acțiunilor și de elaborare a strategiilor destinate românilor din străinătate ale MPRP prin **integrarea concluziilor studiului OCDE privind diaspora românească** (conform contractului cu Guvernul României, primele concluzii ale studiului vor fi livrate părții române la finalul anului 2018).
19. Publicarea primei **Enciclopedii a Românilor de Pretutindeni**, împreună cu Institutul de Științe Politice și Relații Internaționale al Academiei Române. Enciclopedia va fi lansată în ziua de 1 decembrie 2018. Acest proiect a fost inițiat pentru a aprofunda cunoașterea comunităților românești din afara României, oriunde ar fi acestea, și de a le susține și apăra drepturile legitime și libertățile oriunde s-ar afla.

3. Program pentru păstrarea, dezvoltarea și afirmarea identității românești - EDUCAȚIE

20. **Burse pentru elevii români din Ucraina** - Susținerea educației în limba română în Ucraina prin acordarea de burse pentru copiii etnicilor români din regiunile Cernăuți, Transcarpatia și Odessa și acoperirea costurilor referitoare la pregătirea corpului didactic, în parteneriat cu Ministerul Educației Naționale - aprox. 1000 de burse acordate în prima etapă.

21. Continuarea proiectului de distribuire de suporturi de curs către inițiativele educaționale din străinătate în cadrul proiectului „Limba română, educație și comunicare” - pentru copiii din comunitățile istorice și diaspora de mobilitate, în vederea utilizării acestora la cursurile de limbă, cultură și civilizație românească derulate în cadrul proiectului LCCR, la cursurile organizate de asociațiile românești, prin proiecte finanțate de MPRP sau la școlile duminicale organizate pe lângă parohiile românești de peste hotare.
22. Continuarea „Cursului dedicat problematicii românilor din afara României” organizat la nivelul Facultății de Sociologie și Asistență Socială, Universitatea din București și extinderea acestuia la nivelul programelor masterale dezvoltate în cadrul altor centre universitare din România.
23. Continuarea proiectului „Descoperă și Cunoaște România”, prin care tinerii din comunitățile istorice vizitează instituțiile publice centrale / locale din România și obiective ale patrimoniului cultural românesc.
4. Program pentru păstrarea, dezvoltarea și afirmarea identității românești - MASS-MEDIA
24. Itinerar Centenar pentru jurnaliști români din comunitățile istorice în instituțiile de presă din România și dezvoltarea de rețele ale jurnaliștilor români de pretutindeni, în vederea realizării unui schimb de bune practici cu jurnaliștii din România. Proiectul continuă inițiativa Spațiul Comunicațional Comun cu R. Moldova și extinderea acesteia la alte comunități semnificative de români din afara granițelor. Jurnaliștii participanți la stagiul vor participa la ședința solemnă a Parlamentului României. (27 - 29 martie)
5. Program pentru păstrarea, dezvoltarea și afirmarea identității românești – SOCIETATEA CIVILĂ
25. Continuarea și extinderea workshop-urilor destinate prezentării oportunităților de accesare a finanțărilor nerambursabile oferite de MPRP, realizate în comunitățile românești de către experții ministerului.
6. Program pentru APĂRAREA DREPTURILOR SI LIBERTĂȚILOR ROMÂNILOR

26. **Campania „Informare acasă, siguranță în lume”,** dedicată creșterii gradului de informare asupra riscurilor presupuse de munca la negru în afara granițelor - lunile mai-iunie-septembrie-octombrie 2018.
27. **Centrului interdisciplinar de asistență pentru persoanele vulnerabile la trafic și exploatare prin muncă din localitatea Vittoria, sudul Italiei** - Finalizarea și implementarea demersurilor în vederea deschiderii și operaționalizării obiectivului;

ANEXA: Plan de acțiuni - buget trimestrializat

